

SOSYAL BİLGİLER

(Haritayı Tanıyoruz – Yeryüzü Şekilleri)

Adı & Soyadı:..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Yeryüzünde oluşan engebe ve çukurların tümüne yüzey şekilleri denir.	☒	☐
2	Gerçek uzunlukları birebir haritaya aktarabiliriz.	☐	☒
3	Fiziki haritalar deniz seviyesine göre renklendirilmektedir.	☒	☐
4	Her haritanın kullanım amacını gösteren bir başlığı vardır	☒	☐
5	Deniz akarsu ve göller fiziki haritada yeşil renkte gösterilir.	☐	☒

.....Boşluk Doldurma.....

Ölçek / Lejant / Kalıcı / Fiziki / Harita

1	Yeryüzünün tamamının ya da bir bölümünün kuş bakışı görünüşünün belli bir ölçek dâhilinde küçültülerek bir düzlem üzerine aktarılmasına.... Harita .... denir.
2	Yükselti basamaklarına göre yeryüzü şekillerinin dağılışını gösteren haritalara .... Fiziki ... harita denir.
3	Haritalardaki küçültme oranına .... Ölçek .. denir.
4	.... Lejant ....haritadaki renk ve sembollerin ne anlama geldiğini bize gösterir.
5	Fiziki haritada .... Kalıcı ... karların bulunduğu yerler beyaz renk ile gösterilir.

! Unutmayalım !

1	<p><u>Bir çizimin harita olabilmesi için gerekli koşullar vardır. Bunlar;</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kuşbakışı görünüşe göre çizilmesi: Haritası çizilecek yerin tam tepeden görünüşü dikkate alınmalıdır. ♦ Bir düzlem üzerine aktarılması: Yapılan çizimler düz bir alana (kâğıt, duvar, tahta vb.) aktarılmalıdır. ♦ Belli bir ölçek dâhilinde küçültülmüş olması: Yeryüzü şekilleri düz alan üzerine belli bir oranda küçültülerek aktarılmalıdır.
2	<p><u>Fiziki haritalarda yükselti ve derinlik basamaklarını ifade etmek için kullanılan renkler</u></p> <p>Mavi: Bir yerin deniz seviyesine göre derinliğini gösterir. Yeşil: Deniz seviyesine göre 0-500 metre arasında bulunan alçak kesimler Sarı: Deniz seviyesine göre 500-1000 metre arasında bulunan yükseltiler Turuncu: Deniz seviyesine göre 1000-1500 metre arasında bulunan yükseltiler Kahverengi: Deniz seviyesine göre 1500-4500 metre arasındaki fazla yükseltiler</p>

Çözelim

1)

Plato	Çevresine göre yüksekte olan ve derin akarsu vadilerinin bulunduğu geniş düzlük.
Ova	Çevresine göre alçakta kalmış ve akarsu vadilerinin derin olmadığı düzlükler.
Vadi	Akarsuların yatağını aşındırarak oluşturduğu yüzey şekline denir.
Dağ	Çevresine göre yüksek ve tabandan zirveye doğru yamaçları eğimli yeryüzü şekli.
Burun	Denizin, karanın içine doğru sokulduğu küçük girintilerdir.
Boğaz	İki denizi birbirine bağlayan dar su geçitleridir.
Göl	Kara üzerindeki çukurların suyla dolması sonucu oluşan yeryüzü şekli.
Ada	Etrafı sularla çevrili kara parçasıdır.
Koy	Kara parçalarının denizin içine doğru uzanmış bölümleridir.
Yarımada	Üç tarafı sularla çevrili, bir tarafı karayla bağlantılı yeryüzü şeklidir.
Körfez	Denizin, karanın içine doğru sokulduğu büyük girintilerdir.
Akarsu	Yeryüzünde belirli bir eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan sulardır.

Yeryüzü şekilleri ile ilgili verilen tabloda hangi ikisi yer değiştirirse tablodaki bilgilerin tamamı doğru olur?

- A) Plato – Ova   **B)** Burun – Koy   C) Yarımada – Körfez   D) Ada – Göl

2) Aşağıdakilerden hangisi bir çizimin harita olabilmesi için gerekli koşullardan biri değildir?

- A) Kuş bakışı görünüşüne göre çizilmesi
B) Bir düzlem üzerine aktarılması
C) Farklı renkler kullanılması
D) Belli bir ölçek dâhilinde küçültülmesi

(DPY 2020)

3) * Akarsuların yatağını aşındırarak oluşturduğu yeryüzü şeklidir.

* İhlara ve Munzur bu yeryüzü şekline örnek gösterilebilir.

Tanımı ve örnekleri verilen yeryüzü şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Vadi   B) Göl   C) Boğaz   D) Koy

(DPY 2020)

4) Türkiye’de ovalar tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı yerlerdir. Özellikle kıyı ovalarında bu durum daha belirgindir.

Buna göre, aşağıdaki ovalardan hangisi kıyı ovalarından biridir?

- A) Suruç ovası   B) Muş ovası
C) Çukurova   D) Erzincan ovası

(DPY 2016)

5) Türkiye fiziki haritasını inceleyen bir öğrenci aşağıdakilerden hangisiyle ilgili çıkarım yapamaz?

- A) Denizlerin konumuyla
B) Dağların uzanış yönüyle
C) Nüfus hareketleriyle
D) Akarsuların dağılışıyla

(DPY 2010)

SIRA SİZDE

1	Oyun hamuru, kar ya da toprak kullanarak bölgenizdeki yer şekillerini yapın.
2	Yaşadığınız yerin uydu görüntüleri üzerinden çevrenizdeki yer şekillerini inceleyip küçük bir maketini yapabilirsiniz.

SB.5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.

SOSYAL BİLGİLER

(İklimin İnsan Faaliyetlerine Etkisi)

Adı & Soyadı:..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Yaz aylarında hava sıcaklığı yüksek olduğu için Akdeniz ve Ege kıyılarında yaz turizmi gelişmiştir.	☒	☐
2	İklim; ulaşım, tarım, giyim, hayvancılık, turizm, konut tipi, beslenme ve bitki örtüsünü etkiler.	☒	☐
3	Karasal iklimin hakim olduğu yerlerde kışın yoğun kar yağışı görülür. Kar yağışından dolayı insanlar ince kıyafetler giymeyi tercih eder.	☐	☒
4	Hava durumu, kısa süreli hava olaylarını gösterirken iklim, uzun süreli hava olaylarının ortalamalarını gösterir.	☒	☐
5	Ülkemizde yükselti, denize yakınlık, rüzgârlar gibi etkenler aynı iklim tiplerinin oluşmasında etkili olmuştur.	☐	☒

.....Boşluk Doldurma.....

Mısır / Taş / Nüfus / İklim / Kerpiç / Çayır

1	Geniş bölgelerde, uzun yıllar boyunca hava olaylarının gösterdiği ortalama duruma .... İklim ....denir.
2	Yaz turizminin geliştiği yerlerde..... Nüfus ....artar.
3	Karasal iklimin görüldüğü yerlerde yağış azlığından dolayı... Kerpiç ....evler, Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde ise yazları serin tutan.... Taş ....evler görülür.
4	Erzurum-Kars yöresinde yaz yağışları etkili olduğu için gür.... Çayır .... ve otlaklar vardır. Bu nedenle burada yaşayan insanlar büyükbaş hayvancılıkla uğraşır.
5	Karadeniz iklimi her mevsim yağışlı olduğundan .. Mısır .. yetiştirmek için uygundur.

! Unutmayalım !

1	<p>Karadeniz iklimi: Her mevsim yağışlı ve ılıman geçer. Yağış en fazla sonbahar mevsiminde düşer. Nem fazla olduğu için günlük ve yıllık sıcaklık farkı azdır. Hava genellikle bulutludur. Karadeniz ikliminin bitki örtüsü ormandır.</p> <p>Akdeniz iklimi: Akdeniz, Ege ve Marmara Denizi'nin kıyılarında görülür. Yazları sıcak ve kurak; kışlar, ılık ve yağışlıdır. Bitki örtüsü Makidir. Makiler kısa boylu çalılıklardır. Günlük ve yıllık sıcaklık farkları azdır. Güneşli gün sayısı fazladır.</p> <p>Karasal iklim: Türkiye'de etki alanı en geniş iklimdir. Ülkemizin doğusunda karasal iklim sertleşir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer. Yağış en fazla ilkbahar mevsiminde düşer. Bozkır; ilkbahar yağışı ile yeşeren, yaz kuraklığı ile sararan kısa boylu otlardan oluşan alanlardır. Nem az olduğundan günlük ve yıllık sıcaklık farkları fazladır.</p>
---	--

Çözelim

1) Aşağıdakilerden hangisi karasal iklimin özelliklerindendir?

- A) Denize kıyısı olan yerlerde görülmesi
- B) Günlük ve yıllık sıcaklık farklarının fazla olması**
- C) Kışların ılık ve yağışlı geçmesi
- D) Bitki örtüsünün maki olması

(DPY 2020)

2) Çay ve fındık üretiminde yağış ve neme ihtiyaç duyulmaktadır.

Buna göre aşağıdaki yerlerden hangisinin çay ve fındık üretimine uygun olduğu söylenebilir?

- A) Giresun** B) Yozgat
- C) Siirt D) Burdur

(DPY 2019)

3) İklim uzun süreli hava olaylarının ortalaması iken, hava durumu kısa süreli hava olaylarıdır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi iklime bir örnektir?

- A) Çarşamba günü Ankara'da yağmur bekleniyor.
- B) İzmir'deki şiddetli fırtınanın etkisi hâlâ sürüyor.
- C) Erzurum'da kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer.**
- D) İstanbul'da yoğun sis, trafiği aksattı.

(DPY 2020)

4) İklim insan faaliyetleri üzerinde etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgiye uygun bir örnek değildir?

- A) İç Anadolu Bölgesi'nde yaygın olan bitki örtüsü bozkırdır.**
- B) Erzurum-Kars yöresinde büyükbaş hayvancılık yaygındır.
- C) Ege kıyılarında turizm gelişmiştir.
- D) Karadeniz'de ahşap malzemeye yapılan evler görülmektedir.

(DPY 2020)

5) Aşağıdakilerden hangisi iklimin konut tipine etkisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Şehir merkezlerinde yüksek betonarme binaların yapılması
- B) Erzurum-Kars yöresinde büyükbaş hayvancılığın yaygın olması
- C) Karadeniz'de ormanın bol olduğu yerlerde ahşap evlerin yapılması**
- D) Akdeniz ve Ege kıyılarında yaz turizminin gelişmesi

(DPY 2019)

6) Çok çeşitli iklim özelliklerine sahip bir ülke için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kuzey yarım kürede yer aldığı
- B) Çok çeşitli bitki türüne sahip olduğu**
- C) Hayvancılığın en önemli ekonomik faaliyet olduğu
- D) Denize kıyısı olduğu

(DPY 2009)

SIRA SİZDE

1

Yaşadığınız çevrede görülen iklim özelliklerinin insanların günlük yaşamlarına ve faaliyetlerine etkisini araştırınız.

SB. 5.3.2. Yaşadığı bölgede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıkla.

Adı & Soyadı:..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Sanayi tesisleri genellikle ulaşımın kolay olduğu, ham madde temininin zor olmadığı yerlere kurulur.	☒	☐
2	Ülkemizde iklimin ılıman olduğu kıyı kesimlerde nüfus fazla, iç kesimlerde nüfus daha azdır.	☒	☐
3	Madencilik faaliyetlerinin yapıldığı yerlerde nüfus ve yerleşme azdır.	☐	☒
4	İklimin ılıman, yeryüzü şekillerinin düz, su kaynaklarının yeterli olduğu yerlerde tarıma bağlı olarak nüfus artışı yaşanır.	☒	☐
5	Ormanların gür olduğu yerlerde yerleşme çok fazladır.	☐	☒

.....Boşluk Doldurma.....

Hizmet / Nüfus / Dağlık / Yerleşme / İş

1	... Dağlık ...ve engebeli alanlar insanların ekonomik faaliyetleri yapmasını zorlaştırdığı için bu alanlarda nüfus ve yerleşme azdır.
2	Sınırları belli bir alan içinde yaşayan insan sayısına ... Nüfus .. denir.
3	Sanayi tesislerinin olduğu yerlerde ..... İş ..imkânı daha fazladır. Bu nedenle insanlar sanayi tesislerinin olduğu yerlere göç etmekte ve buralara yerleşmektedir.
4	Bir nüfus topluluğunun, yaşamak ve ekonomik etkinliklerini sürdürebilmek için belli bir yeri seçmelerine.... Yerleşme ....adı verilir.
5	..... Hizmet .... sektörünün geliştiği yerlerde eğitim ve sağlık kurumları ile turistik tesisler daha fazla olduğundan iş imkânları da fazladır.

! Unutmayalım !

1	Nüfusun Dağılışı Etkileyen Doğal Özellikler: 1) İklim 2) Yeryüzü şekilleri 3) Bitki örtüsü 4) Toprak yapısı 5) Su kaynakları Nüfusun Dağılışı Etkileyen Beşeri Özellikler: 1) Sanayi 2) Madencilik 3) Ulaşım 4) Ticaret 5) Tarım 6) Hizmet sektörü
2	Doğal çevre , insan etkisi olmadan oluşmuş ortamdır. Hava, su, toprak, ormanlar, dağ, deniz ve göller doğal çevremizdir. İnsanlar doğal çevreyi kullanarak ekonomik faaliyetler yapar, doğadan daha fazla faydalanmak ve ihtiyaçlarını karşılamak üzere doğayı değiştirirler. (Baraj, köprü, konut, piknik alanları, otel, fabrika vb.)

Çözelim

1) Düzlük alanlarda nüfus fazlalaşırken, dağlık ve engebeli arazilerde nüfus daha azdır.

Bu bilgide nüfusun dağılışını etkileyen doğal özelliklerden hangisi anlatılmıştır?

- A) İklim tipi
- B) Toprak yapısı
- C) Yeryüzü şekilleri**
- D) Bitki örtüsü

(DPY 2020)

2) Ormanların gür olduğu yerlerde yerleşme az görülür. Örneğin, Karadeniz Bölgesi'nin bazı kesimlerinde nüfusun seyrek olmasında etkili olan faktörlerden biri ormanların fazlalığıdır.

Bu bilgide nüfusun dağılışını etkileyen doğal özelliklerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Toprak yapısı
- B) Bitki örtüsü**
- C) Su kaynakları
- D) Yeryüzü şekilleri

(DPY 2020)

3) Aşağıdakilerden hangisi “sanayi tesislerinin yoğunluğu” ve “iş imkânlarının fazla olması” nedeniyle göç alan şehirlerimize örnek gösterilebilir?

- A) Ağrı
- B) Şırnak
- C) Artvin
- D) Bursa**

(DPY 2020)

4) İstanbul, ülkemizde nüfusun en sık ve en fazla olduğu ildir.

Bunda İstanbul'un hangi özelliğinin etkisi yoktur?

- A) Zengin bitki örtüsünün**
- B) Yoğun sanayi kuruluşlarının
- C) Uygun iklim şartlarının
- D) Gelişmiş ulaşım sistemlerinin

(DPY 2008)

5) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de nüfus yoğunluğu yüksek olan yerlerin genel özelliklerinden biridir?

- A) Yer şekillerinin dağlık olması
- B) Yer altı kaynaklarınca fakir olması
- C) Ilıman iklim özelliklerine sahip olması**
- D) Tarım topraklarının verimsiz olması

(DPY 2012)

6) İklim şartları ve yer şekillerinin uygun olduğu, ulaşım ağı ile iş imkânlarının geliştiği yerlerde nüfus yoğunluğu yüksektir. **Buna göre, aşağıdaki bölgelerimizin hangisinde nüfus yoğunluğu daha yüksektir?**

- A) İç Anadolu Bölgesi
- B) Karadeniz Bölgesi
- C) Marmara Bölgesi**
- D) Güneydoğu Anadolu Bölgesi

(DPY 2013)

SIRA SİZDE

1

İklim, Yeryüzü şekilleri, Turizm, Sanayi, Ulaşım, Su kaynakları gibi doğal ve beşeri özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler veriniz.

SB. 5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşim üzerindeki etkilerine örnekler verir.

SOSYAL BİLGİLER

(Afetler ve Çevre Sorunları)

Adı & Soyadı:..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Yıldırım düşmesi veya aşırı sıcaklar orman yangınının doğal nedenidir.	☒	☐
2	Deprem, ülkemizde en az can ve mal kaybına yol açan doğal afettir.	☐	☒
3	Ormanlık alanlardaki ağaçların gelişigüzel kesilmesi, ormanların yakılması, dere yataklarına konut yapılması selin zararlarını azaltır.	☐	☒
4	Alınacak önlemlerle doğal afetlerde can kayıpları ve zararlar azaltılabilir.	☒	☐
5	Su kirliliğinin olduğu yerlerde insanlar içme suyuna ulaşmakta zorluk yaşar, su kaynaklarında balık ölümleri görülür.	☒	☐

.....Boşluk Doldurma.....

Toprak / Heyelan / Doğal Afetler / Çığ / Hava

1	Kar kütlelerinin aşağıya doğru hareket etmesi ile oluşan doğal afete ....Çığ...denir.
2	....Doğal Afetler.....;can ve mal kaybına neden olan deprem, sel, heyelan, erozyon gibi doğal olaylardır.
3	...Toprak.... kirliliğinin olduğu yerlerde tarımsal faaliyetler azalır, bitkilerin gelişimi yavaşlar, canlıların doğal yaşam alanı bozulur.
4	Yamaçlardaki toprak veya kayaların aşağıya doğru kaymasına ...Heyelan...denir.
5	....Hava...kirliliği bitkilerin gelişimini olumsuz etkiler. İnsanlarda solunum yolları hastalıklarına, hayvanların yaşamlarını kaybetmelerine neden olabilir.

! Unutmayalım !

1	<u>Doğal afetlerin özellikleri şunlardır:</u> <ul style="list-style-type: none"> ► Gerçekleşmesinde canlıların etkisi yoktur. ► Çoğu zaman engellenmesi mümkün değildir. ► Can ve mal kaybına neden olabilen tehlikeli olaylardır. ► Çok kısa bir zaman diliminde meydana gelir.
2	<u>Depremin insanlar üzerindeki etkisini önlemek için aşağıdaki unsurlara dikkate edilmelidir.</u> <ol style="list-style-type: none"> 1) Konutların içinde yeterli güvenlik önlemleri alınması (kitaplık, mutfak dolabı gibi yüksek yapıları cisimlerin duvara sabitlenmesi) 2) Konutların yumuşak zemin ve fay hatları üzerine yapılmaması 3) Konut yapımında kullanılan malzemenin dayanıklı ve kaliteli olması 4) Konutların inşaat yönetmeliklerine uygun yapılması

Çözelim

1) Erozyon sonucunda toprağın verimli olan üst kısmı başka yerlere taşınır. Ülkemizde ormanların az olduğu Konya ve Karaman çevresi erozyonun en çok görüldüğü yerlerdir. Aşırı ve şiddetli yağış, bitki örtüsünün bilinçsizce yok edilmesi, toprağın eğim yönünde sürülmesi ve meralarda havyanların aşırı otlatılması erozyonun başlıca nedenleridir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi erozyonu önlemek için alınacak tedbirlerden biri olamaz?

- A) Boş araziler ağaçlandırılmalıdır.
- B) Tarım arazileri eğime dik sürülmelidir.
- C) Besi hayvancılığı yerine mera hayvancılığına önem verilmelidir.**
- D) Tarlalar aşırı sulanmamalıdır.

2) **Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Yer kabuğunun kırılıp yer değiştirmesiyle oluşan büyük yer sarsıntılara deprem denir.
- B) Aşırı yağış veya karların erimesi ile oluşan su baskınlarına sel denir.
- C) Küresel ısınma, sera etkisindeki artışla birlikte Dünya atmosferinin ortalama sıcaklığının artması durumudur.
- D) Bitki örtüsü zayıf arazilerde su ve rüzgar sonucu toprağın taşınmasına heyelan denir.**

3) **Depremlerin özellikleri arasında;**

- I- Yanardağ püskürmesi ve yer altındaki mağaraların çökmesi ile de oluşabilirler.
- II- İnsan etkisi olmadan gerçekleşen bir doğal afettir.
- III- Deprem öncesindeki hatalı davranışlar, can ve mal kaybı miktarını etkiler.

Gibi durumlardan hangileri yer alır?

- A) I ve B) I ve III C) II ve III **D) I, II ve III**

4) **Doğal afetlerle ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?**

- A) Depremin zararlarını azaltmak için ağaçlandırmaya önem verilmelidir.
- B) Doğal afetlerle bölgenin özellikleri arasında bir ilişki vardır.**
- C) Eğimli olan bütün arazilerde çığ yaşanır.
- D) Dünya'mızın ortalama sıcaklığının azalmasıyla buzullar erimeye başlar.

5) **Haritada numaralandırılarak verilen alanlarla burada görülen afetler, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?**

I.	II.	III.
A) Orman Yangını	Deprem	Heyelan
B) Deprem	Orman Yangını	Heyelan
C) Orman Yangını	Heyelan	Deprem
D) Heyelan	Orman Yangını	Deprem

(DPY 2012)

SIRA SİZDE

1

Doğal afetler ve çevre sorunlarının zararlarından korunmak için bizlere düşen görevler nelerdir?

SB. 5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.

SOSYAL BİLGİLER

(Afetlerin İnsan Üzerindeki Etkileri)

Adı & Soyadı:..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Doğal afetler toplum hayatı üzerinde derin ve kalıcı etkiler bırakmaktadır.	☒	☐
2	Orman yangınları sonucu ağaçların ürettiği oksijen miktarı artar, hava kirliliği azalır, insanlarda solunum yolları hastalıkları görülür.	☐	☒
3	Konutlar ve iş yerleri sel sonucu zarar görebilir. İnsanlar sel suları boşaltılana kadar konutlarında yaşayamaz, işe gidemez.	☒	☐
4	Heyelan sonucunda konutlar toprak altında kalabilir, kara ve demir yolları kapanabilir ve ulaşım aksayabilir.	☒	☐
5	Afete maruz kalmış insanların ilk önce barınma, gıda, giyim gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması gerekir.	☒	☐

.....Boşluk Doldurma.....

Orman / Sel / Çığ / Heyelan / Canlıların

1	Tarım alanları ve seralar aşırı yağışla beraber ....Sel...suları altında kalır. Ekili ürünler toplanamaz, insanlar sebze ve meyveye ulaşmakta zorluk çeker.
2	Kara yolları üzerine .....Çığ..düşmesi sonucu yollar kapanır. İnsanlar işlerine, öğrenciler okullarına gidemez. İş ve okul hayatı bu durumdan olumsuz etkilenir.
3	....Heyelan.....olayının yerleşim birimlerinde veya yol güzergâhında meydana gelmesi sonucunda insanlar toprak altında kalarak yaşamlarını kaybedebilir.
4	Yerleşim yerlerinin yakınındaki ...Orman... yangınları konutlara ve iş yerlerine ve tarım alanlarına zarar verebilir.
5	Ormanlardaki yangınlar sonucu burada yaşamını devam ettiren ...Canlıların.. yaşam alanları daralır ve türleri azalır

! Unutmayalım !

1	<u>Depremlerin İnsan Hayatına Etkileri</u> * İnsanlar depremde aile bireylerini veya arkadaşlarını kaybedebilir. Depremden yaralı olarak kurtulan kişiler sakat kalabilir. Bu nedenle deprem, depremi yaşayan insanların ruh ve beden sağlığı üzerinde uzun yıllar süren etkiler bırakabilir. * Depremlerin olduğu yerlerde büyük maddi hasarlar meydana gelir ve sanayi tesisleri zarar görür. Bunun sonucunda toplumda iş gücü ve enerji kaybı olur. *Deprem sonrasında yetkililer enkaz altında kalan insanların kurtarılmasına yönelik çalışmalar yapar. Depremden sağ kurtulan insanların çoğu, geceyi dışarıda geçirmek zorunda kalır. İnsanlar temiz suya ulaşmakta zorluk yaşar. Bunun sonucunda deprem sonrası salgın hastalıkların görülme riski de artar.
---	--

Çözelim

1) Aşağıdakilerden hangisi doğal afetlerin sonuçlarından birisi değildir?

- A) Ülke nüfusu artar
- B) Mal kayıpları olur
- C) Can kaybı meydana gelir
- D) Ekonomi zarar görür.

2) Aşağıdaki doğal afetlerden hangisi Türkiye’de can ve mal kaybına daha çok sebep olur?

- A) Deprem
- B) Heyelan
- C) Çığ düşmesi
- D) Şiddetli kuraklık

(DPY 2006)

SIRA SİZDE

Doğal afetlerin insan yaşamına etkileri ile ilgili verilenleri boşluklara uygun şekilde yerleştiriniz.

Ulaşım Aksar, Eğitimin Aksamaması, Sözlü ve Yazılı Edebiyatı Etkiler, Hizmet Aksaklıkları, Can ve Mal Kaybı, Dayanışma artar, Ekonomik Kayıplar, Göçlerin Olması, Sağlık İşleri Aksar,

Can ve Mal Kaybı	Deprem, sel, heyelan, çığ gibi doğal afetler yıkıcı etkiye sahiptir. Bu yüzden evler, araçlar zarar görmekte, insanlar yaralanmakta veya ölebilmektedir.
Ekonomik Kayıplar	Doğal afetlerde yaşanan mal kayıpları ile beraber ülke ekonomisi olumsuz yönde etkilenmektedir.
Eğitimin Aksamaması	Doğal afetler sonucunda okullar tatil edilir. Eğitim öğretim işlerinde aksaklıklar meydana gelir.
Göçlerin Olması	Doğal afetler sonucunda afetzedeler daha güvenli olan yerlere göç eder. Ülke içinde nüfusun dağılışıda farklılıklar oluşur.
Ulaşım Aksar	Doğal afetler sonucunda yollar yıkılabilir, bozulabilir. Bunun sonucunda ulaşım aksar.
Sağlık İşleri Aksar	Doğal afetler sonucunda salgın hastalıklar ortaya çıkabilir. Sağlık alanında sorunlar yaşanır.
Hizmet Aksaklıkları	Elektrik, su, doğal gaz ve iletişim hizmetlerinde sorunlar yaşanır.
Sözlü ve Yazılı Edebiyatı Etkiler	Yaşanan afetlerin olumsuzlukları sonucunda ağıtlar, türküler ortaya çıkmaktadır. Afetler ressamaları da etkiler. Afet ile ilgili tablolar ortaya çıkar.
Dayanışma Artar	Doğal afetler her ne kadar insan yaşamı üzerinde olumsuz etkilere sahipse de yaşanan afetlerden sonra birlik, beraberlik ve dayanışma örnekleri de sergilenmektedir.

SB. 5.3.5. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.